

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 12 mei 2016
(OR. en)

8833/16

DEVGEN 91
ACP 69
RELEX 380
SOC 249
WTO 130
COMER 59
FDI 8

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	12 mei 2016
aan:	de delegaties

nr. vorig doc.:	8577/16
-----------------	---------

Betreft:	De EU en verantwoordelijke mondiale waardeketens - Conclusies van de Raad (12 mei 2016)
----------	--

1. Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over de EU en verantwoordelijke mondiale waardeketens, die de Raad heeft aangenomen tijdens zijn 3462e zitting, van 12 mei 2016.

Conclusies van de Raad over de EU en verantwoordelijke mondiale waardeketens**Inleiding**

1. De Raad erkent dat mondiale waardeketens een belangrijk onderdeel van de wereldwijde productiepatronen zijn geworden. De complexiteit van mondiale waardeketens noopt de EU en andere actoren ertoe een grotere en meer proactieve rol op te nemen: alleen een adequaat beheer van de ketens kan resulteren in inclusieve en duurzame groei. In dit verband herinnert de Raad eraan dat het een van de basisdoelstellingen van de EU is ervoor te zorgen dat inclusieve economische groei en ontwikkeling hand in hand gaan met sociale rechtvaardigheid, mensenrechten, waaronder fundamentele arbeidsnormen, en duurzame milieupraktijken en beleidskaders.¹ De Raad benadrukt dat dit punt van bijzonder belang is in een ontwikkelingscontext, aangezien ontwikkelingslanden vaak met aanzienlijke uitdagingen kampen op het gebied van duurzame ontwikkeling en groei voor de meest kwetsbaren.
2. De Raad onderstreept de cruciale rol van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, waaronder de Actieagenda van Addis Abeba, en verwijst naar zijn conclusies van 26 mei 2015², waarin hij met name beklemtoont dat moet worden ingezet op beleidscoherentie, ondersteunende beleidskaders en betrokkenheid van de particuliere sector. De Raad herinnert tevens aan de Agenda voor verandering³, die het handels- en ontwikkelingsbeleid van de EU toespitst op de minst ontwikkelde en de meest behoeftige landen, onder meer in de vorm van handelspreferenties of hulp voor handel.

¹ Artikel 3 VEU.

² 9241/15.

³ 15560/11 - COM(2011) 637 final.

3. De Raad herinnert aan zijn conclusies over de mededeling van de Commissie met de titel "Handel voor iedereen: naar een meer verantwoord handels- en investeringsbeleid"⁴, waarin wordt benadrukt dat de handelsinstrumenten van de EU kunnen bijdragen aan duurzame ontwikkeling, mensenrechten en goed bestuur. De Raad is ingenomen met het werkdocument van de Commissie⁵ over de uitvoering van de mededeling over "Handel, groei en ontwikkeling"⁶ en de follow-up van de Raadsconclusies over "de EU-aanpak van handel, groei en ontwikkeling in het volgende decennium". De Raad toont zich ook tevreden over de initiatieven ter bevordering van internationaal aanvaarde milieunormen, arbeidsrechten en veiligheid en gezondheid op de werkplek bij onze partners, zoals het Bangladesh Sustainability Compact en het Myanmar Labour Rights initiative.
4. De Raad herinnert aan zijn conclusies over de mededeling van de Commissie met de titel "Een sterkere rol voor de particuliere sector bij het streven naar inclusieve en duurzame groei in ontwikkelingslanden"⁷, waarin wordt benadrukt dat maatschappelijk verantwoord ondernemen, (MVO) deelname van de particuliere sector en verantwoordelijk beheer van mondiale waardeketens noodzakelijk zijn om inclusieve en duurzame economische groei en ondernemingskansen te genereren. Het duurzaam betrekken en beheren van natuurlijke hulpbronnen is in dit verband cruciaal.
5. De deelname van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen aan mondiale waardeketens kan aanzienlijke voordelen opleveren. Multinationale ondernemingen zouden een constructieve rol kunnen spelen door partnerschappen aan te gaan met micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, om de verspreiding van kennis, vaardigheden en technologie te stimuleren, onder meer wat de toepassing van milieunormen en sociale normen betreft.

⁴ 14708/15.

⁵ 6554/16 - SWD(2016) 47 final.

⁶ 5887/1/12 REV 1 - COM(2012) 22 final.

⁷ 16856/14.

6. De Raad erkent de bijdrage van de MVO-strategie van de EU⁸ en de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie over "Het verantwoord betrekken van mineralen uit conflict- en hoogrisicogebieden"⁹, en van het EU-actieplan voor de circulaire economie¹⁰. De Raad onderstreept het belang van MVO¹¹ bij het bevorderen van duurzame ontwikkeling, kwaliteitsvolle werkgelegenheid en de sociale en economische emancipatie van alle burgers, met name vrouwen, jongeren en kwetsbare categorieën, waaronder personen met een handicap.

⁸ 16606/11 - COM(2011) 681 definitief.

⁹ 7704/14 - JOIN(2014) 8 final.

¹⁰ COM (2015) 614 final.

¹¹ De EU gebruikt de Engelse termen, 'corporate social responsibility' (CSR-MVO) en 'responsible business conduct' (RBC), door elkaar. In 2011 definieerde de EU "maatschappelijk verantwoord ondernemen" in haar strategie als "de verantwoordelijkheid van bedrijven voor het effect dat ze op de samenleving hebben", en benadrukte zij dat "volwaardig maatschappelijk verantwoord ondernemen [inhoudt] dat bedrijven aandacht voor mensenrechten, consumentenbelangen en sociale, ethische en milieukwesties in hun bedrijfsactiviteiten en kernstrategie integreren in nauwe samenwerking met hun stakeholders".

7. De Raad benadrukt het belang van een inclusieve en duurzame aanpak, zoals overeengekomen in de doelstellingen van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, met name de doelstellingen inzake duurzame productie, duurzame consumptie en fatsoenlijk werk, en is ingenomen met de nauwere internationale samenwerking rond MVO. De Raad erkent dat de EU en de lidstaten belangrijk werk hebben verricht ten behoeve van een betere toepassing en monitoring van VN-verdragen op het gebied van klimaatverandering en biodiversiteit, en ter bevordering van internationaal erkende richtsnoeren en beginselen. Daarbij gaat het onder meer om de richtsnoeren van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) voor multinationale ondernemingen, de OESO-richtsnoeren inzake 'due diligence' voor verantwoordelijke toeleveringsketens van bodemschatten uit door conflicten getroffen gebieden en risicogebieden, de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten, en de beginselen van het Comité inzake Wereldvoedselzekerheid voor verantwoord investeren in landbouw en voedselsystemen. De Raad spreekt zijn waardering uit voor het werk van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) op dit terrein, en kijkt uit naar een actieve collectieve inzet bij het debat over fatsoenlijk werk in mondiale toeleveringsketens¹² op de 105e Internationale Arbeidsconferentie in juni 2016. De Raad staat volledig achter de verklaring van de leiders tijdens de G7-top van 2015, waarin wordt onderkend dat overheden en bedrijven een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen bij het bevorderen van verantwoordelijke toeleveringsketens en van inzicht in het concept "due diligence". De Raad sluit zich tevens aan bij de verklaring die de G20-leiders tijdens de top van Antalya in 2015 hebben afgelegd over het belang van bevordering van een veiliger en gezonder werkplek, onder meer binnen duurzame mondiale toeleveringsketens. De Raad herinnert eraan dat de EU en haar lidstaten zich zullen blijven inspannen voor een transparant, op samenwerking berustend, billijk internationaal belastingklimaat dat in overeenstemming is met de beginselen van goed bestuur. Om de financiële transparantie te vergroten zouden de betrokken autoriteiten bijvoorbeeld meer aan uitwisseling kunnen doen.

¹² "Toeleveringsketens" en "waardeketens" zijn gelijkaardige termen die naar de volledige productieketen verwijzen, van de verwerking van grondstoffen tot het eindproduct. Afhankelijk van de context kan de term "toeleveringsketen" concreet worden gebruikt voor alle actoren die bij het proces van productie en distributie van basisproducten betrokken zijn, en de term "waardeketen" voor de reeks onderling verbonden activiteiten waarmee een onderneming waarde aan een product toevoegt. In deze tekst worden de termen echter door elkaar gebruikt.

8. De Raad onderstreept dat de EU en haar lidstaten, die samen de grootste markt ter wereld vormen en de grootste verstrekker van hulp voor handel - in totaal gaat ruim een derde van de officiële ontwikkelingsbijstand (ODA) van de EU naar handelsgerelateerde behoeften -, hun positie kunnen aanwenden om mondiale waardeketens een duurzamer en inclusiever karakter te geven, met name op de markten waarvan de armsten afhankelijk zijn voor hun levensonderhoud.

Onze gezamenlijke inspanningen opvoeren

9. De Raad spoort de Commissie en de lidstaten ertoe aan te blijven waarborgen dat hun beleid duurzame mondiale waardeketens helpt ondersteunen en inzet op de beginselen van MVO, met name door deze beginselen bij het ontwerpen van EU-beleidsinstrumenten in acht te nemen en via door de EU gefinancierde projecten. Voorts spoort de Raad de Commissie ertoe aan "due diligence" nog beter uit te voeren en de dialoog en de samenwerking tussen alle publieke en particuliere belanghebbenden te stimuleren, met het oog op eerlijke concurrentie op mondiaal niveau en beleidsmaatregelen die er bijvoorbeeld voor zorgen dat due diligence in verband met de mensenrechten ook op ondernemingsniveau wordt toegepast. Op zich kan verantwoordelijk zaken doen op termijn een concurrentievoordeel opleveren. De Raad herhaalt dat steun nodig blijft voor een versterking van de nationale reguleringsstelsels voor duurzame en inclusieve markten.
10. Het stemt de Raad tevreden dat in alle handelsovereenkomsten van de EU systematisch bepalingen inzake handel en duurzame ontwikkeling worden opgenomen. Deze bepalingen omvatten toezeggingen van de betrokken partijen om de fundamentele arbeidsnormen en andere IAO-afspraken, alsmede belangrijke multilaterale milieu-overeenkomsten te eerbiedigen. De bepalingen inzake handel en duurzame ontwikkeling vragen aandacht voor de internationale richtsnoeren en beginselen inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen. De Raad verzoekt de Commissie de bepalingen inzake handel en duurzame ontwikkeling regelmatig te actualiseren en op de toepassing ervan toe te zien, door effectief gebruik te maken van de bestaande rapportage- en monitoringinstrumenten.

11. De Raad spoort de Commissie en de lidstaten ertoe werk te blijven maken van beleidscoherentie voor ontwikkeling, als bedoeld in artikel 208 VWEU, in het intern en extern beleid. Er moet worden gestreefd naar synergie tussen de instrumenten voor ontwikkelings-samenwerking, milieubeleid en handel, met name om het gecombineerde potentieel ervan ten volle aan te spreken en bij te dragen aan de uitvoering van en vorderingen met de hoofdstukken inzake handel en duurzame ontwikkeling en andere bepalingen met betrekking tot duurzame ontwikkeling, om het effect op de ontwikkeling te maximaliseren. Dit omvat capaciteitsopbouw, politieke dialoog en betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld, de sociale partners en andere belanghebbenden. De Raad kijkt uit naar de komende evaluatie van de gezamenlijke EU-strategie betreffende hulp voor handel, opdat voor meer synergie op het gebied van handel en ontwikkeling kan worden gezorgd, met name met het oog op de verwezenlijking van de desbetreffende doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling.
12. De Raad ondersteunt de geleverde inspanningen ter bevordering van verantwoordelijke toeleveringsketens, onder meer via het EU-kledinginitiatief en initiatieven in de landbouwsector, zoals het actieplan voor wetshandhaving, governance en handel in de bosbouw (Forest Law Enforcement, Governance and Trade Action Plan - FLEGT), de verklaringen van Amsterdam over ontbossing en over duurzame toeleveringsketens voor palmolie, en in andere sectoren. De Raad spoort de Commissie en de lidstaten er met klem toe aan beste praktijken uit te wisselen, ook wat betreft de bevordering van nieuwe innoverende benaderingen, en dergelijke initiatieven op te waarderen en de uitvoering ervan te bespoedigen. In dit verband zijn het opzetten van een publiek-privaat partnerschap en andere initiatieven inzake het verantwoord betrekken van mineralen uit conflict- en hoogrisicogebieden nuttig.
13. De Raad steunt multistakeholderbenaderingen in de EU en de partnerlanden, op alle niveaus. Hierbij kan een rol weggelegd zijn voor internationale organisaties, het maatschappelijk middenveld, de sociale partners, de particuliere sector en de overheid, alsmede - in voorkomend geval en met de steun van de EU-delegaties - voor andere publiekrechtelijke instanties die een belangrijke taak vervullen bij de bevordering van maatschappelijk verantwoord ondernemen in mondiale waardeketens. Transnationale bedrijfsakkoorden, zoals mondiale kaderovereenkomsten waarbij ook leveranciers betrokken zijn, zijn in dit verband zeer nuttige instrumenten. De Raad verzoekt de Commissie steun te blijven verlenen voor maatregelen die erop gericht zijn het engagement van de particuliere sector voor ontwikkeling en maatschappelijk verantwoord ondernemen te versterken.

14. De Raad benadrukt dat blijvend moet worden gepleit voor de naleving van internationaal overeengekomen beginselen, richtsnoeren en initiatieven inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen, zoals de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten, het Global Compact van de VN, de tripartiete beginselverklaring van de IAO over multinationale ondernemingen en sociaal beleid, en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen, ook in landen die niet tot de OESO behoren. Het creëren van een opener en transparanter ondernemingsklimaat draagt tevens bij aan de strijd tegen corruptie. Er moet worden ingezet op duurzame openbare aanbestedingen. Bijzondere aandacht dient uit te gaan naar gendergelijkheid en naar een volledige, gelijkwaardige en reële deelname van vrouwen op alle besluitvormingsniveaus, conform het genderactieplan 2016-2020.
15. De Raad spoort de Commissie, de EDEO en de lidstaten ertoe aan hun werkzaamheden in verband met maatschappelijk verantwoord ondernemen te intensiveren. Zo zouden de lidstaten nationale actieplannen inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen en inzake bedrijfsleven en mensenrechten kunnen opstellen, en wordt van de Commissie in 2016 een nieuw actieplan inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen verwacht. Deze actieplannen moeten concrete maatregelen inhouden om bestaande en toekomstige uitdagingen op sociaal, ecologisch en bestuursvlak het hoofd te bieden en in te spelen op de prioriteiten voor de toepassing van de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten.
